

Cand logica politica bate logica economica - capcana prociclicitatii

Ionut Dumitru,

Presedinte Consiliul Fiscal si economist sef Raiffeisen Bank

Opiniile exprimate sunt opinii personale, fara a implica neaparat institutiile cu care autorul este asociat.

Noul cod fiscal a fost aprobat in data de 24 iunie 2015 cu un vot aproape unanim in Parlament. Nu cred ca am mai avut un asemenea consens politic de foarte mult timp. Nu comentez insa asupra ratiunilor politice din spatele acestui consens, rezumandu-ma doar la aspectele economice.

Cred ca sunt doua aspecte importante care merita comentate in privinta implicatiilor economice ale noului cod fiscal. Un prim aspect este legat de **implicatiile bugetare** si al doilea priveste **substanta economica** a acestuia.

In privinta **impactului bugetar**, propunerea trimisa initial de catre Guvern in Parlament presupunea un pachet de stimulare fiscala pe perioada 2016-2019 foarte agresiv si fara precedent probabil in istoria recenta a Europei. Acesta cuprindea reducerea tuturor taxelor principale. In cazul cotei de TVA standard, reducerea prevazuta era una de la o extrema la cealalta (Romania are in momentul de fata a 3-a cea mai mare cota standard de TVA la nivel european, dupa Ungaria cu 27%, Suedia, Danemarca si Croatia cu 25%, si Finlanda cu 24%, iar 18% cat era prevazut a se atinge in 2018 ar fi fost a doua cea mai mica la nivel european, dupa Luxemburg cu 17% si Malta cu 18%). In cazul cotei unice reducerea prevazuta initial si programata pentru 2019 de la 16% la 14% era o supralicitare intr-un domeniu in care impozitarea este printre cele mai mici din Europa. In plus, propunerea initiala prevedea si o reducere a CAS de peste 5 pp in 2018, o reducere semnificativa a accizelor in 2016 si o reducere a impozitului pe dividende de la 16% la 0% in 2016.

In cazul primei forme trimise in Parlament a codului Fiscal, Consiliul Fiscal si-a exprimat avizul negativ (<http://www.consiliulfiscal.ro/Opinie-Cod-Fiscal-final.pdf>), având în vedere probabilitatea extrem de ridicat ca implementarea prevederilor proiectului revizuirii Codului Fiscal s conduc la deviații de proporții de la țintele bugetare pe termen mediu, deteriorarea poziției finanțelor publice fiind una permanentă și de proporții. Estimările Consiliului fiscal indicau deficite efective superioare nivelului de referință de 3% din PIB pentru deficitul efectiv în intervalul 2016-2019, iar evoluțiile estimate la nivelul soldului bugetar structural sugerau reversarea progreselor realizate până în prezent în ceea ce prive te consolidarea fiscal , la finele

anului 2019 deficitul structural revenind la un nivel apropiat cu cel consemnat în anul 2010. Asemenea evoluții sunt în flagrantă contradicție cu principiile și regulile fiscale instituite de legea responsabilității fiscale nr 69/2010, precum și cu tratatele de guvernanță fiscală la nivel european al căror semnatar România este.

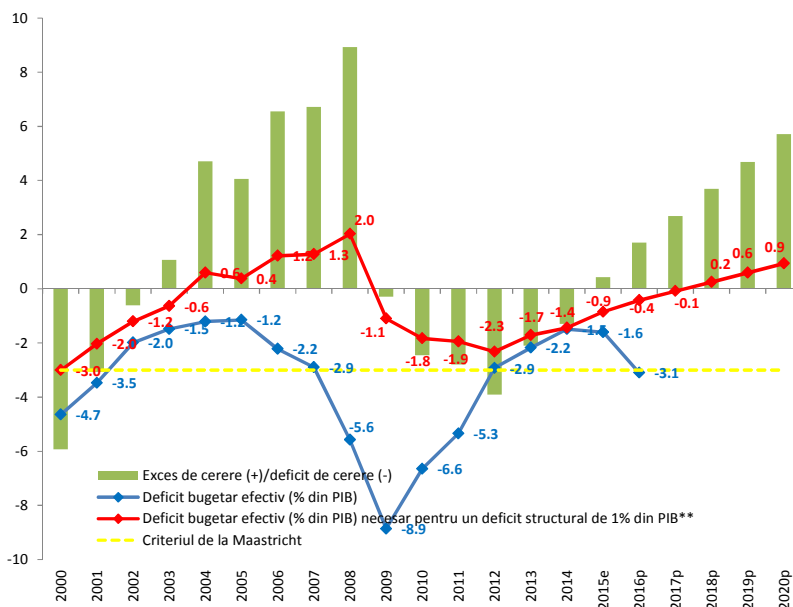
Fata de propunerea trimisă inițial de către Guvern Parlamentului, votul final a consimțit câteva modificări, cele mai importante fiind legate de renunțarea la măsurile de relaxare fiscală prevăzute pentru anii 2017-2019 (cea mai importantă fiind reducerea CAS, reducerea de cota unică fiind probabil neluată în serios de nimeni de la bun început, dat fiind nivelul curent foarte redus al acesteia), reducerea mai rapidă a cotei de TVA standard (de la 24% la 19% în 2016) și reducerea la 5% în loc de 0% a impozitului pe dividende. În plus, între timp a fost scăzută cota de TVA la alimente la 9% și au fost dublate alocațiile pentru copii. Trebuie menționat că prin reducerea cotei de TVA la alimente și la alte bunuri și servicii la doar 9%, cota medie legală de TVA va fi după 1 ianuarie 2016 în jurul lui 15%, scăderea TVA mediu fiind astfel în fapt mult mai amplă (peste 7 pp).

În privința implicațiilor bugetare ale ultimei forme aprobate a codului fiscal, cred că este clar că vor fi efecte negative puternice asupra deficitului bugetar din anii următori. Relaxarea fiscală este una de amploare foarte mare, efectul negativ de rundă întâi asupra bugetului fiind de peste 2% din PIB în 2016. Cu informațiile disponibile în momentul de față, în condițiile păstrării angajamentelor pe partea de cheltuieli bugetare, deficitul bugetar ar putea ajunge la circa 3.1% din PIB în 2016. În plus, nu s-a luat deloc în calcul faptul că există un acord politic recent de a majora cheltuielile de apărare până la un nivel de 2% din PIB pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul 2017 (de la un nivel de circa 0,8% la finele anului 2013) și că există deja discuții legate de o posibilă modificare a schemei de salarizare în sectorul bugetar, existând informații că forma pregătită de către Guvern ar avea un impact potențial negativ suplimentar major asupra bugetului.

O astfel de evoluție bugetară ar însemna o încălcare flagrantă a angajamentelor asumate de către România la nivel European, cel mai constrângător în acest sens fiind obiectivul pe termen mediu (engl. MTO) de 1% din PIB deficit structural. Chiar și dacă deficitul bugetar efectiv s-ar situa cu o marjă confortabilă sub 3% din PIB în 2016, așa cum pare a intenționa Guvernul, acesta gândindu-se probabil că va reuși să scadă cheltuielile bugetare, depășirea obiectivului pe termen mediu este inevitabilă.

In conditiile in care PIB-ul creste peste potential deja si deficitul de cerere se va transforma probabil din 2015 in exces de cerere (PIB efectiv peste nivelul sau potential), deficitul efectiv (cel cu care trebuie construit bugetul) necesar pentru a ramane in 1% deficit structural va trebui sa fie incepand cu 2016 mai mic de 1% din PIB. Mai mult, nu intr-un orizont de timp foarte indepartat, ar trebui sa avem excedente bugetare pentru a respecta angajamentele asumate de catre Romania la nivel european. Cresterea economica efectiva se prefigureaza a se situa peste 4% incepand cu anul acesta, iar cresterea economica potentiala se situeaza conform estimarilor Comisiei Europene si FMI intre 2 si 3% si este greu de presupus ca aceasta accelereaza rapid atata timp cat in ultimii ani investitiile (principalul contributor la cresterea economica potentiala), atat publice cat si private, au fost foarte mici.

Graficul 1 - Deficitul bugetar efectiv, structural si pozitia ciclica a economiei

Sursa: AMECO, Consiliul Fiscal

** Calcule Consiliul Fiscal (considerand o medie a cresterii economice efective de 4% si a celei potentiale de 3% in orizontul 2015-2020)

Consiliul Fiscal a avertizat inca din 2012 ca trecerea la obiective bugetare exprimate in deficite structurale de maxim 1% din PIB asa cum solicita Compactul Fiscal European la care Romania este semnatar va insemna o constrangere foarte puternica pentru politica fiscal-bugetara in Romania (a se vedea <http://www.consiliulfiscal.ro/Impactcompactfiscal.pdf> si <http://www.consiliulfiscal.ro/Prezentare-8-feb-2012.pdf>), mult mai puternica decat constrangerea de 3% din PIB deficit efectiv (criteriul de la Maastricht). De fapt, criteriul de la Maastricht isi pierde din relevanta pentru Romania in noul context al Pactului Fiscal. O simulare pe datele

istorice arata ca daca s-ar fi aplicat restrictia de 1% deficit structural pe perioada incepand cu anul 2000, pentru a putea avea un deficit efectiv de 3% din PIB ar fi trebuit sa trecem printr-o recesiune mai adanca decat cea traversata in ultimii ani.

De mentionat in plus faptul ca Romania si-a atins obiectivul pe termen mediu de deficit structural de 1% din PIB deja din 2014 (deficitul efectiv a fost de 1.5% din PIB dupa standarde europene, fata de o tinta initiala de 2.2% din PIB), desi tinta era sa il atingem in 2015. „Supraperformanta” s-a realizat in special prin neefectuarea cheltuielilor de investitii.

In concluzie, derapajul bugetar care se va genera in anii urmatiori va reversa in mare parte consolidarea fiscala (suboptimala de altfel in multe aspecte) realizata cu mari costuri sociale, economice si politice din timpul crizei. Implicatiile ar putea fi serioase, plecand de la o deteriorare a perceptiei investitorilor fata de Romania (costuri mai mari de finantare a deficitului bugetar si de refinantare a datoriei publice, dar si costuri mai mari de finantare a economiei in general) si mergand pana la pierderea „top-up” ului (cofinantare a fondurilor UE mai mica cu 10% date fiind acordurile cu Comisia Europeana in care am fost pana in prezent). In plus, bratul preventiv al Pactului de Stabilitate si Crestere la nivel european in care ne aflam si posibila intrare in bratul corectiv si procedura de deficit bugetar excesiv daca vom depasi 3% din PIB deficit bugetar vor avea de asemenea consecinte, mergand pana la sanctiuni de ordin financiar.

Ca sa ne dam seama care ar putea fi costurile financiare imediate pe care le-am putea plati ca urmare a cresterii costurilor de finantare pentru buget, putem face un calcul foarte simplu. In 2016, datoria publica care ajunge la scadenta si trebuie refinantata este de circa 51.3 mld RON (http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/sdecontractat2014_2022martie2015ro.pdf), la care adaugand un deficit bugetar estimat de circa 23.6 mld RON, ar inseamna un necesar de finantare total in 2016 de circa 74.9 mld RON. O crestere de 1 pp a costurilor de finantare generata de deteriorarea perceptiei investitorilor fata de Romania pe fondul unui derapaj bugetar conduce la costuri suplimentare cu dobanda anuale de 749 mn RON (aproximativ 0.1% din PIB). Evident ca se poate materializa o crestere a costurilor de finantare semnificativ mai mare de 1 pp, in contextul in care randamentele la titlurile de stat in lei au crescut deja numai in ultima perioada cu pana la peste 1 pp din cauza tensiunilor externe legate de criza din Grecia. Datoria publica a Romaniei nu mai este mica, ajungand in 2014 la 39.8% din PIB dupa standarde europene. De altfel, datoria publica deja relativ inalta pentru nivelul de dezvoltare economica a

Romaniei și capacitatea de absorbție a pietelor financiare relativ redusă (expunerea față de stat a bancilor din România ca procent din total active este cea mai mare din Europa – vezi link-ul <http://bnro.ro/DocumentInformation.aspx?idDocument=19538&directLink=1>) reprezintă constrângerile esențiale pentru care deficitele bugetare din anii următori trebuie să fie relativ mici pentru a permite cel puțin o stabilizare a datoriei publice la sub 40% din PIB, dacă nu chiar o scădere a acesteia. Dacă se produce un derapaj bugetar așa cum se prefigurează, datoria publică va continua probabil să crească la peste 40% din PIB.

În ceea ce privește alte costuri financiare imediate, deraierea și *de facto* a acordurilor cu FMI și Comisia Europeană (ele fiind *de jure* deraiate de aproape 1 an) va conduce la dispariția top-up-ului de 10% în cazul cofințării fondurilor structurale. Având un program cu Comisia Europeană, România a beneficiat de o cofințare de doar 5% în loc de 15%, ceea ce a adus României un plus de aproape 800 mn euro în perioada 2012-2015.

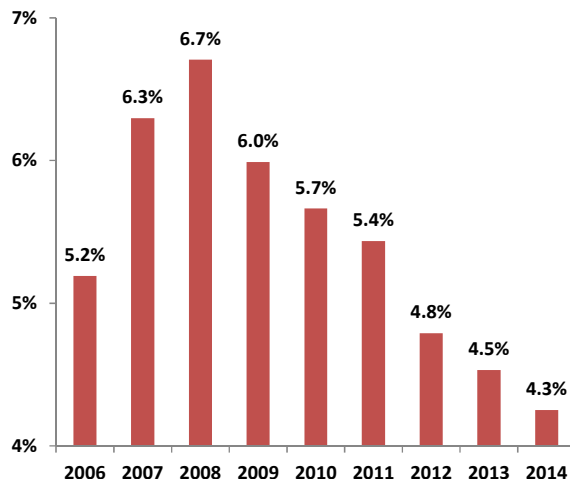
O deteriorare a percepției de risc față de România ar putea fi accentuată și de înrăutățirea evaluărilor față de România din partea agențiilor de rating. Trebuie menționat că agențiile de rating accentuează în comunicatele lor recente faptul că evaluările sunt condiționate de prezervarea progreselor în ceea ce privește poziția structurală a finanțelor publice.

În plus, este greu de imaginat cum se va proceda din punct de vedere legal la aprobarea bugetului pentru 2016 cu un deficit mult peste cel necesar respectării angajamentelor asumate prin tratatele europene la care România este parte. De altfel, articolul 14 din legea Responsabilității fiscal-bugetare nr 69/2014 prevede un mecanism de corectare în cazul în care se constată o deviere de la obiectivul bugetar pe termen mediu. În acest caz, „Guvernul aprobă sau, după caz, transmite Parlamentului, spre adoptare, un set de măsuri, cu scopul de a corecta această deviere. Măsurile de corectare a devierii sunt formulate în termeni cuantificabili, ele aliniate pe ani, și vor produce efecte cel târziu asupra exercițiului bugetar al următorului an.” Mi-e greu să îmi imaginez acum procedura legală prin care se va aproba un buget care deviază masiv de la obiectivul pe termen mediu asumat și în același timp să se propună și măsuri de corectare pentru a respecta prevederile legale.

În ceea ce privește *substanta economică* a pachetului de relaxare fiscală, se pune în primul rând problema oportunității unei relaxări fiscale de asemenea proporții și a dozajului pe componente al acesteia, în condițiile în care poziția ciclică a economiei era estimată de către Comisia Europeană să se situeze aproape la echilibru (output gap apropiat de 0) în anul 2016. Cu

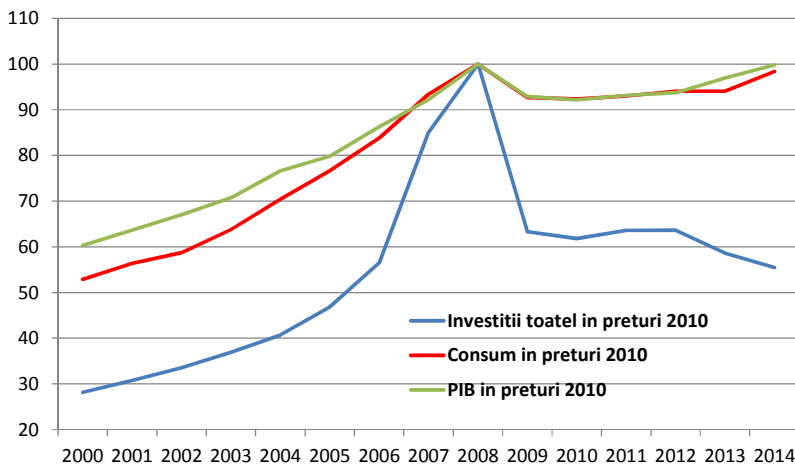
ultimele evolutii la nivel economic, cresterea economica efectiva preconizata mult peste asteptari (peste 4%), in conditiile in care PIB-ul potential creste probabil doar cu 2-3% va determina trecerea la exces de cerere si „supraincalzirea” economiei deja de anul acesta. Investitiile publice au fost anul trecut la minimul ultimilor 9 ani si scad in continuare (asa cum arata executia bugetara pe prima parte a anului). Investitiile private au avut si ele o evolutie foarte slaba in ultimii ani (scadere continua in perioada 2012-2014), ceea ce face ca nivelul investitiilor totale din economie sa fie in termeni reali inca la -45% fata de nivelul din 2008. Cu investitii foarte mici in ultimii ani, este greu de crezut ca vom avea o accelerare semnificativa a cresterii PIB potential.

Graficul 2 – Investii publice (% din PIB)

Sursa: Eurostat

Graficul 3 – Evolutia PIB, a consumului si a investitiilor (indice baza fixa, 2008=100)

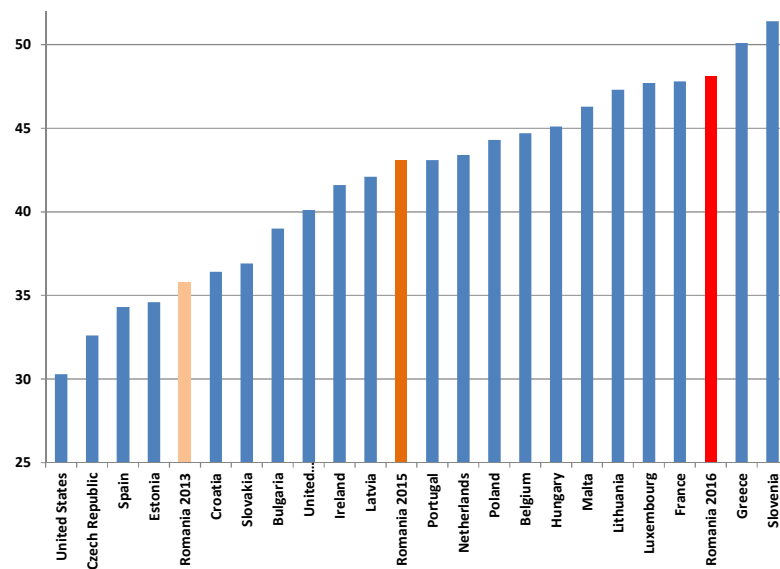

Sursa: Eurostat

Excesul de cerere care se prefigureaza va reinflama dezechilibrele macroeconomice si va conduce probabil la reaparitia presiunilor inflationiste si la deteriorarea balantei comerciale (cresterea importurilor). Presiunile inflationiste vor fi mascate o perioada destul de lunga (pana la sfarsitul anului 2016) de deflatia preturilor din IPC afectate de reducerea TVA la alimente, a TVA standard si a accizelor, ceea ce va complica foarte mult decizia de politica monetara. Nu este exclus ca intr-un context de inflatie totala negativa, BNR sa fie fortata la un moment dat in 2016 sa inceapa ciclul de intarire a politicii monetare pentru a mai echilibra mixul de politici macroeconomice si a atenua caracterul prociclic al politicii fiscale.

Consumul a crescut deja in ultima perioada si a recuperat caderea inregistrata in timpul crizei. In plus, in 2014 consumul a crescut cu 4.6% in termeni reali si in primul trimestru al anului 2015 cu 4.9% fata de aceeaasi perioada a anului 2014. In plus, avem toate ingredientele necesare pentru a anticipa ca acesta va accelera in perioada urmatoare: masa salariala (numarul de salariati inmultit cu salariul mediu) in termeni reali din economie creste cam cu 9% in termeni reali si sentimentul consumatorului s-a imbunatatit substantial incepand cu Oct-Nov 2014, factori care conduc la un apetit de a cheltui in crestere. In paranteza fie spus, dar cu impact economic major, salariul mediu in economie creste destul de rapid in ultima perioada in primul rand ca urmare a cresterii foarte rapide din ultimii ani a salariului minim. Cred ca acesta a fost crescut de catre Guvern prea repede, iar cresterile proiectate in 2016 (pana la 1200 RON) ne-ar putea conduce la o situatie foarte delicata, raportul dintre salariul minim si cel mediu apropiindu-se de 50%, acesta positionandu-ne in fruntea clasamentului european, cu consecinte importante la nivelul pietei muncii (in primul rand la nivelul somajului in randul tinerilor) si competitivitatii economice in ansamblu.

Graficul 4 – Raportul salariul minim/salariu mediu, 2013

Sursa: Eurostat

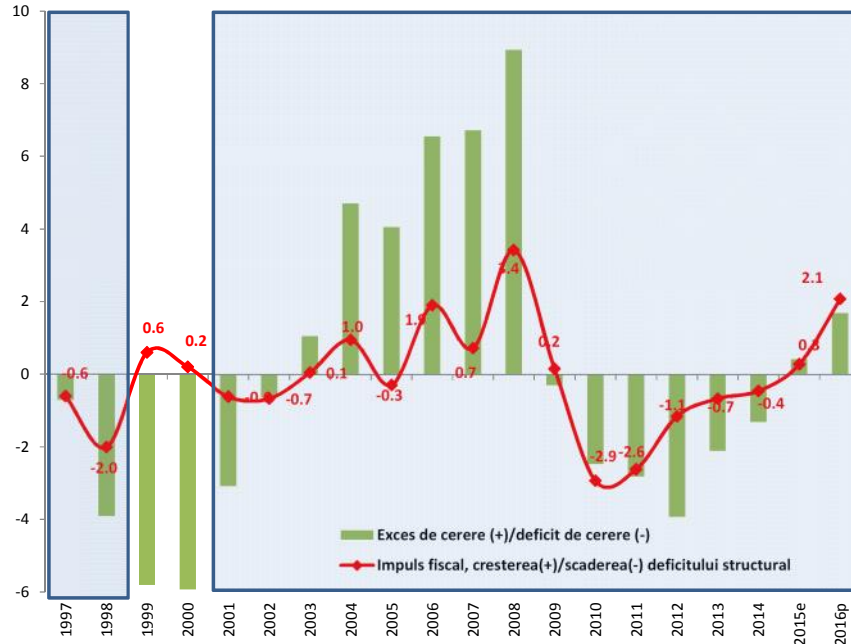
Trebuie precizat ca pachetul de stimulare fiscala consta intr-o proportie covarsitoare in masuri care stimuleaza cererea de consum – reducere de impozite indirecte – TVA si accize. Intr-o ierarhizare a efectelor asupra cre terii economice pe termen lung, impozitarea consumului este considerat în literatura de specialitate a se num ra printre categoriile de taxe cu influența cea mai redus asupra cre terii economice pe termen lung (Cournède et al., 2013). Impozitele directe (impozit pe venit si pe profit) si contributiile la asigurarile sociale au impactul cel mai puternic pe termen lung asupra cresterii economice. Pe partea de cheltuieli bugetare, reducerea investitiilor are impactul cel mai puternic negativ asupra cresterii economice, atat pe termen scurt cat si pe termen lung. Prin urmare, data fiind pozitia ciclica a economiei, un mix de stimulare fiscala axat eminent pe stimularea consumului pare nepotrivit din 2 puncte de vedere: vine intr-un moment nepotrivit, prea tarziu (stimuleaza ceva care nu mai are nevoie de stimul pentru ca el creste deja prea rapid, peste potential), si este dezechilibrat ca dozaj – stimularea cererii vs stimularea ofertei. Masurile care ar fi putut stimula mai puternic partea de oferta si cresterea economica pe termen lung – reducerea CAS (reducerea cotei unice iesea oricum din discutie) au fost anulate. In pachetul aprobat, doar eliminarea taxei pe constructiile speciale, a carei introducere a fost o greseala de la bun inceput (intr-o tara care are decalaje enorme in materie de dezvoltare economica, a pune o taxa pe investitii este un nonsens total) este de natura a stimula cresterea economica pe termen lung.

De altfel, structura curenta a taxarii in Romania bazata intr-o proportie mai mare pe impozite indirecte fata de cele directe este una dintre cele mai favorabile pentru cresterea

economica pe termen lung din UE. Astfel, peste 47% din taxele din Romania provin din impozitele indirecte (fata de o medie UE de 34.5%) si doar 21.6% din impozitele directe (fata de o medie UE de 33.4%), iar pachetul fiscal adoptat deterioreaza acest raport, in conditiile in care scad taxele care nu au impact semnificativ asupra cresterii economice pe termen lung.

România risc să intre în consecința din nou în capcana unei politici fiscale pro-ciclice (din care de altfel nu a ieșit nici în timpul crizei, în perioada 1997-2015 doar anii 1999-2000 au consemnat o politica fiscala anticiclica), apăsând pe accelerație în faza de expansiune a ciclului economic și riscând să fie constrâns să implementeze măsuri de ajustare structurală într-o inevitabilă fază viitoare de recesiune. Există o cvasi-unanimitate în literatura recentă de specialitate în a identifica niveluri semnificativ mai ridicate ale multiplicatorilor fiscali în perioada de recesiune și valori reduse în perioada de expansiune, ceea ce înseamnă că beneficiile în materie de creștere economică suplimentară pe termen scurt ca urmare a unei relaxări fiscale pro-ciclice sunt depășite de costurile pe care o inevitabilă consolidare fiscală le-ar putea genera în faza descendentă a ciclului economic, cum de altfel experiența României din ultimii peste 15 ani o demonstrează din plin.

Graficul 5 – Pozitia ciclica a economiei si impulsul fiscal

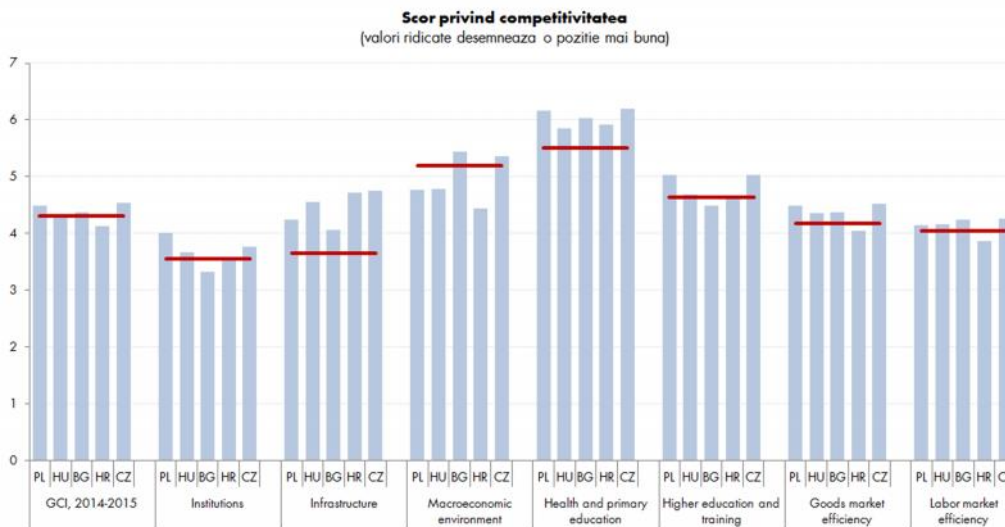

Sursa: AMECO, Consiliul Fiscal

Așa cum reiese și din declarațiile oficiale, pentru a evita o deviație de proporții, chiar peste limita de 3% a deficitului bugetar, probabil că Guvernul are în vedere două opțiuni. Una dintre ele se referă la o posibilă reducere a cheltuielilor. În acest sens, probabil că primele vizate

vor fi in continuare cheltuielile de investitii. Romania a cheltuit foarte multi bani pentru investitii (ca procent din PIB am avut printre cele mai mari cheltuieli publice de investitii la nivel european in ultimii 10-15 ani), iar o reducere a acestora in conditiile in care eficienta lor s-ar imbunatati masiv (existand spatiu enorm in aceasta directie) nu ar fi nociva pentru economie, inasa nu vedem nici un semn in aceasta directie. Nu cred ca Romania isi mai poate permite sa nu faca cheltuieli de investitii publice pentru infrastructura, in conditiile in care calitatea infrastructurii este in mod evident calcaiul lui Ahile in cazul competitivitatii economiei romanesti vis-a vis de tarile din Europa Centrala si de Est. In toate clasamentele de competitivitate internationale, calitatea infrastructurii din Romania este aspectul cel mai nefavorabil in materie de competitivitate.

Graficul 6 – Componentele competitivitatii economice

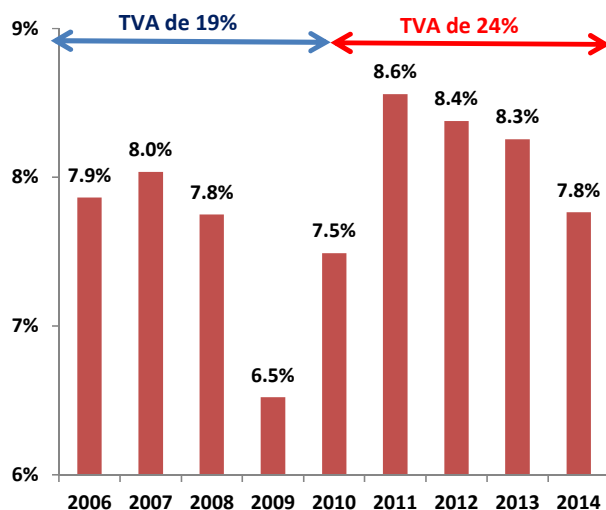
Sursa: The Global Competitiveness Report 2014-2015, World Economic Forum

Nota: PL –Polonia, HU-Ungaria, HR-Croatia, CZ- Cehia, valorile pentru Romania sunt cu linia rosie.

O a doua optiune pe care o are in vedere probabil Guvernul, cel putin la nivel declarativ, este cea a imbunatatirii colectarii taxelor prin reducerea evaziunii fiscale. În ceea ce prive te creșterea eficienței colectării/reducerea evaziunii fiscale, aceasta poate reprezenta în teorie o surs de venituri suplimentare care s diminueze impactul m surilor discreționare asupra deficitului structural, îns o evaluare *ex ante* a cuantumului veniturilor suplimentare generate este imposibil . In plus, nu exist un istoric de performanță care să poată fundamenta considerarea *ex ante* a unor castiguri semnificative din reducerea evaziunii fiscale, ba dimpotriva chiar. Daca luam experienta anilor anteriori, la TVA spre exemplu am avut o deteriorare continua a colectarii, culminand cu anul 2014 in care eficienta colectarii a fost una extrem de slaba: in conditiile in care consumul a crescut cu 4.6% in termeni reali in 2014, incasarile din

TVA au scazut (!!!) cu -1.7% in termeni nominali fata de anul 2013, ceea ce a facut ca ponderea in PIB a veniturilor din TVA sa scada cu 0.5 pp din PIB, la doar 7.8% din PIB, un nivel similar cu anul 2008 cand cota de TVA era cu 5 pp mai mica (19%). Spre comparatie, Bulgaria, o tara comparabila din orice punct de vedere cu Romania, colecteaza din TVA 9.2% din PIB la o cota standard de TVA de 20%.

Graficul 7 – Evolutia incasarilor din TVA (% din PIB)

Sursa: Eurostat

Desi executia bugetara din primele luni ale anului 2015 consemneaza venituri bugetare semnificativ peste planul bugetar initial, este prematur si greu sa diferentiem intre efectul unei cresteri economice mult mai mari decat asteptarile initiale (bugetul pentru 2015 a fost construit cu o crestere economica de 2.5%, trimestrul I consemnand deja o crestere de economica de 4.3% si existand premisele pentru a incheia anul 2015 cu o crestere de peste 4%) care justifica venituri efective mult peste asteptari la acelasi grad de colectare, si roadele demersurilor ANAF de imbunatatire a colectarii. Cred ca reducerea evaziunii fiscale nu poate fi una de durata daca nu este rezultatul unui demers structural profund de reformare a sistemului de colectare a ANAF, care sa contina atat o reducere a birocratiei aferente platii taxelor cat si multe alte aspecte, inclusiv acela de profesionalizare, credibilizare si legitimare a institutiei in fata contribuabililor. In plus, orice astfel de demers, oricat de bine gandit ar fi, este sortit esecului atata timp cat nu este adresata si problema eficientei cheltuielilor bugetare. Contribuabilii nu vor plati taxele si impozitele nici chiar la un nivel semnificativ mai scazut daca constata in continuare ca veniturile colectate de catre stat din taxele si impozitele platite de ei nu sunt cheltuite eficient (in special in zona investitiilor publice) si calitatea serviciilor publice (in primul rand a celor de sanatate si de

educatie) nu se imbunatatesc. Conformarea voluntara a contribuabililor nu se va produce decat in acest caz, altfel, chiar daca se va imbunatati conformarea pe moment, va fi una fortata si nu va fi de natura permanenta. Un argument puternic in acest sens este faptul ca veniturile bugetare din taxe si impozite au fost in Romania printre cele mai mici din Europa si relativ stabile in timp indiferent de sistemul de impozitare si de cotele de impozitare, ceea ce arata clar ca nu sistemul sau cotele de impozitare sunt problema.

In concluzie, o reforma a codului fiscal bine gandita trebuia sa plece de la o abordare strategica care sa raspunda nevoii de imbunatatire a competitivitatii economiei in conditii de stabilitate macroeconomica, singura de natura sa creeze o crestere economica sustenabila. Nu cred ca poate exista crestere economica pe termen lung doar prin consum, fara investitii, mai ales intr-o tara in care nevoia de infrastructura este una acuta. Noul cod fiscal aprobat nu raspunde din pacate la acest deziderat si poate crea mai multe probleme decat rezolva. Beneficiile în materie de cre tere economic e suplimentar e pe termen scurt ca urmare a unei relax ri fiscale prociclice vor fi dep ite de costurile pe care o inevitabil e consolidare fiscal e ulterioara le-ar putea genera.

In plus, cred ca s-a lamurit definitiv faptul ca Guvernul nu a luat niciodata in serios obiectivul de adoptare a euro, codul fiscal aprobat fiind de natura mai degraba sa ne indeparteze de aceasta tinta. Cred ca un asemenea obiectiv (stabilit realist si cu un drum de parcurs foarte clar in materie de reforme structurale) ar fi de fapt un obiectiv adevarat la care sa avem consens politic atat de larg precum cel pe care l-am avut pe codul fiscal.